

● **Alma Braziūnienė. Bibliofilija kaip asmenybės raiška. Kazio Varnelio biblioteka.** Knyga – Lietuvos nacionalinio muziejaus ir Vilniaus universiteto leidinys.

► Autorė, ištyrusi dailininko, bibliofilo ir kolekcininko Kazio Varnelio (g. 1917) asmeninę 9500 knygų biblioteką, teigia, jog bibliofilija, viena iš kultūros reiškimų formų, grįsta ypatingu bibliofilo santykiu su knyga, išskirtiniu dėmesiu knygos kaip daikto estetinei vertei. Kaziui Varneliui bibliofilija, neatskiriama susijusi su jo paties menine kūryba ir kolekcionavimu, yra savita asmenybės raiškos sritis. Jo biblioteka, 1998 m. iš JAV parvežta į Lietuvą, tapo įsmeintu kultūros faktu: senosios kronikos, Lietuvos spaudos paminklų egzilyje gyvenusiam menininkui teikė galimybę priartėti prie tėvynės savasties.

► Knygos autorė Vilniaus universiteto Knygotyros ir dokumentotyros instituto lektorė dr. Alma Braziūnienė, recenzavo prof. habil. dr. Egidijus Aleksandravičius ir prof. habil. dr. Algirdas Gaizutis. Redaktorė Aldona Bendorienė, dailininkas Eugenijus Karpavičius, fotografas Kęstutis Stoškus. Vilnius: sp. UAB „Sapnų sala“, 2008, 272 p., santr. anglų k.

► Knygos leidybą rėmė Lietuvos tūkstantmečio minėjimo direkcija prie Lietuvos Respublikos Prezidentūros, Kultūros rėmimo fondas. ■

● **Niko Pirosmi 1862–1918. Dailininko paroda iš Gruzijos nacionalinio muziejaus rinkinių / An exhibition of the artist's paintings from the collections of the Georgian National Museum.** Katalogas – Lietuvos dailės muziejaus ir Gruzijos nacionalinio muziejaus leidinys.

► Leidinys – legendinio gruzinų tapytojo Niko Pirosmišvilio (1862–1918, Pirosmi)

paveikslų parodos, išskirtinės svarbos nacionalinės programos „Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009“ renginio, 2009 m. išvakarėse atidarytos Vilniaus paveikslų galerijoje, katalogas, supažindinantis su unikaliu meninių vaizdinių pasauliu. Projekto ir teksto apie N. Pirosmi gyvenimą ir kūrybą autorė Gruzijos nacionalinio muziejaus vyriausioji meno rinkinių saugotoja dr. Irina Arsenišvili. Pateikiamos 38 N. Pirosmi kūrinių iliustracijos, svarbiausių parodų 1913–2008 m. sąrašas. Parodos ir katalogo kuratoriai Maja Khachidze ir Skaistis Mikulionis; vertėjos Irina Kutsia ir Skirmantė Kondratienė; dizaineris Ketevasas Zkvirkadze; maketuotojai Iraklis Chutsišvili ir Ričardas Birmanas; fotografas Mirianas Kiladzė. Kaunas: sp. UAB „Kopa“, 2008, 109 p. Tiražas 1000 egz. ■

● **Tradicinė žemaičių skulptūra. Alkos muziejaus rinkinys.** Knyga – Lietuvos nacionalinio muziejaus ir Žemaičių muziejaus „Alka“ leidinys.

► Leidinys supažindina su Žemaičių muziejaus „Alka“ sukauptu tradicinės skulptūros rinkiniu, kuriame saugomi 934 eksponatai: skulptūros, bareljefai, pastatomi kryžiai, altoriai, koplytėlės.

► Memorialiniai paminklai su šventųjų skulptūromis ypač gausiai statyti XVIII–XIX a., kai lietuvių tauta išgyveno reikšmingus istorinius įvykius. Juos užsakydavo pavieniai žmonės, kaimai ar bendruomenės.

► Knygą sudarė „Alkos“ muziejaus vyriausioji rinkinių saugotoja Elvyra Spudytė. Fotografas Kęstutis Stoškus, dailininkė Vida Kuraitė, redaktorė Nijolė Deveikienė. Vilnius: sp. UAB „Logotipas“, 2008, 566 p., santr. anglų k. Tiražas 1000 egz.

► Knygos leidimą parėmė: Lietuvos tūkstantmečio minėjimo direkcija, Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, Lietuvos Respublikos kultūros ir sporto rėmimo fondas, Telšių apskritys viršininio administracija, Telšių rajono savivaldybė. ■

● **Dalė Naujalienė. Felikso Vaitkaus skrydis per Atlantą.** Knyga – Vytauto Didžiojo karo muziejaus ir Krašto apsaugos ministerijos leidinys.

► Leidinys skirtas transatlantinio lakūno F. Vaitkaus (1907–1956), 1935 m. atlikusio skrydį per Atlantą, šimtosioms gimimo metinėms. Jame panaudota Vytauto Didžiojo karo muziejaus rinkiniuose esanti 1986 m. Čikagoje (JAV) išleisto albumo „The Second Transatlantic Flight“ autoriaus E. Jasiūno surinkta ir vienuolikoje tomų sukomplektuota istorinė

medžiaga apie transatlantinį lakūną, kiti muziejaus rinkiniuose esantys dokumentai bei fotonuotraukos. Remtasi iš F. Vaitkaus sūnaus Pilypo, gyvenančio JAV, gauta istorine medžiaga, saugoma Lietuvos aviacijos muziejaus archyve, taip pat to meto ir šiandienine spauda.

► Leidinio autorė – Vytauto Didžiojo karo muziejaus Karybos istorijos skyriaus (1795–1940) vedėja; atsakingasis redaktorius Vladas Drupas; recenzavo plk. lt. dr. Gintautas Surgailis; kalbos redaktorė Danutė Tamošaitienė; dizainerė Aušra Pranskūnaitė. Kaunas: sp. „Standartų spaustuvė“, 2008, 82 p. Tiražas 700 egz. ■

● **Gintautas Surgailis. Valstybės sienos apsauga 1990–1994 metais.** Monografija – Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos leidinys.

► Ši monografija skirta Lietuvos valstybės sienos apsaugos, kol ją saugojo krašto apsaugos sistemos padaliniai, istorijai nušviesti. 1990 m. kovo 11 d. atkūrus Lietuvos nepriklausomybę sienų apsauga, kaip sudedamoji krašto apsaugos sistemos dalis, buvo iki 1994 m. spalio 15 d., kai šios funkcijos perduotos Vidaus reikalų ministerijai. Lietuvos istoriografijoje ši tema beveik nenagrinėta, rašytinių darbų labai nedaug, todėl monografijoje daugiausia remiamasi išlikusiais archyvuose saugomais dokumentais.

► Monografijos autorius – Vytauto Didžiojo karo muziejaus direktorius, plk. lt. dr. Gintautas Surgailis; atsakingasis redaktorius ats. plk. lt. virginijus Česnulevičius; recenzantai doc. dr. Algirdas Jakubcionis ir ats. kmdr. dr. Eugenijus Nazelskis; kalbos redaktorė Eulialija Stankevičienė; viršelio dailininkė Aušra Pranskūnaitė; maketavo Ramunė Lukštienė. Vilnius: sp. UAB „Grafinės mašinos“, 2008, 246 p. Tiražas 700 egz. ■

● **Iš Panevėžio praeities: švietimo istorijos puslapiai. Konferencijos pranešimai. Dešimtoji konferencija 2008 10 23.** Knyga – Panevėžio kraštotyros muziejaus leidinys.

► Knyga – Panevėžio kraštotyros muziejaus dešimtosios mokslinės konferencijos „Iš Panevėžio praeities: švietimo istorijos puslapiai“ leidinys, kuriame pateikiami pranešimai konferencijoje nagrinėtomis vidurinio mokslo, muzikinio švietimo raidos problemų, visuomenės požiūrio į švietimą įvairiais istoriniais laikotarpiais temomis.

► Leidinio sudarytojas – Panevėžio kraštotyros muziejaus direktorius Arūnas Astramskas; vertėja į anglų k. Kristina Laurinaitytė; kalbos redaktorė Neringa Balčiūnaitė; dizainerė Tatjana Kerul. Vilnius: sp. UAB „Petro ofsetas“, 2008, 126 p. Tiražas 300 egz.

► Konferenciją ir jos leidinį rėmė Panevėžio miesto savivaldybės Studijų ir mokslo rėmimo taryba bei Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos regionų rėmimo programa. ■

● **Vincas Ruzas. Lietuva. 1991 metų sauis–rugsėjis. Ordina, medaliai ir ženkleliai.** Knyga – Lietuvos nacionalinio muziejaus leidinys.

► Leidinyje išsamiai apibūdinami 1991 m. sausio–rugsėjo įvykiams atminti skirti apdovanojimai, atminimo medaliai ir ženkleliai. Apžvelgiami valstybiniai ir žinybiniai apdovanojimai bei ženklai, Sausio 13-osios ir Medininkų žudynių atminimo medaliai ir ženkleliai. Plačiai nušviečiama Sausio 13-osios atminimo medalio įsteigimo ir kūrimo istorija: konkurso organizavimas, gamybos eiga – visus šiuos etapus atspindi vertinga archyvinė medžiaga. Atskiras skyrius skirtas Lietuvos šaulių sąjungos apdovanojimams. Katalogas baigiamas tarptautinių apdovanojimų apžvalga. Iš viso leidinyje yra aprašytas 131 pasižymėjimo ir atminimo ženklas ir jų dokumentai.

► Knygos autorius – muziejininkas, numizmatas, Lietuvos medalininkystės tyrinėjimų pradininkas Vincas Ruzas. Konsultavo Zita Andrijonienė; recenzantai doc. dr. Giedrė Jankevičiūtė ir dr. Jonas Vaičenonis; fotografai Kęstutis Stoškus, Arūnas Baltėnas ir Henrikas Sakalauskas; dailininkas Arūnas Prelgauskas; redaktorė Nijolė Deveikienė; į anglų k. vertė Dalia Augulytė. Vilnius: sp. UAB „Petro ofsetas“, 2008, Lietuvos nacionalinio muziejaus biblioteka – 16, 188 p., santr. anglų k.

► Leidinį parėmė Lietuvos tūkstantmečio minėjimo direkcija prie Lietuvos Respublikos Prezidentūros. ■

